

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-04
Tužilac protiv Pjetera Šalje

Rešava: sudija za prethodni postupak
sudija Nikola Giju

Sekretar: dr Fidelma Donlon

Datum: 28. januar 2022.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

Javna redigovana verzija odluke o preispitivanju pritvora Pjetera Šalje

Specijalizovani tužilac

Džek Smit

Odbrana

Žan-Luj Gilisen

SUDIJA ZA PRETHODNI POSTUPAK,¹ shodno članu 41(6), (10) i (12)) Zakona br. 5 /L053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 56(2) i 57(2) Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova (u daljem tekstu: Pravilnik), donosi sledeću odluku.

I. ISTORIJAT POSTUPKA

1. Dana 19. juna 2020, u skladu s odlukom kojom je sudija za prethodni postupak potvrdio optužnicu (u daljem tekstu: odluka o potvrđivanju optužnice),² specijalizovani tužilac je podneo potvrđenu optužnicu.³
2. Dana 16. marta 2021, u skladu sa odlukom i nalogom za hapšenje koje je izdao sudija za prethodni postupak,⁴ Pjeter Šalja (u daljem tekstu. g. Šalja ili optuženi) uhapšen je u Kraljevini Belgiji (u daljem tekstu: Belgija).⁵
3. Dana 15. aprila 2021, nakon što je završen sudski postupak u Belgiji, g. Šalja je prebačen u pritvorski objekat Specijalizovanih veća u Hagu, u Holandiji.⁶

¹ KSC-BC-2020-04, F00001, predsednik, *Odluka o određivanju sudije za prethodni postupak*, 14. februar 2020, javno.

² KSC-BC-2020-04, F00007, sudija za prethodni postupak, *Odluka o potvrđivanju optužnice protiv Pjetera Šalje*, 12. jun 2020, strogo poverljivo i *ex parte*. Poverljiva redigovana verzija i javna redigovana verzija zavedene su 6. maja 2021, F00007/CONF/RED i F00007/RED.

³ KSC-BC-2020-04, F00010, specijalizovani tužilac, *Podnesak o podnošenju potvrđene optužnice*, 19. jun 2020, javno, sa strogo poverljivim i *ex parte* prilogom 1 i poverljivim prilogom 2. Poverljiva, manje redigovana verzija i javna, dodatno redigovana verzija potvrđene optužnice zavedene su 31. marta 2021, F00016/A01, poverljivo, F00016/A02, javno. Poverljiva verzija potvrđene optužnice s dodatno smanjenim brojem redakcija zavedena je 25. maja 2021, F00038/A01. Shodno odluci sudije za prethodni postupak po prigovorima odbrane na potvrđenu optužnicu, ispravljena optužnica podneta je 1. novembra 2021, F00098/A01, poverljivo, odnosno 16. novembra 2021, F00107/A01, javno.

⁴ KSC-BC-2020-04, F00008, sudija za prethodni postupak, *Odluka po zahtevu za izdavanje naloga za hapšenje i naloga za dovođenje*, 12. jun 2020, poverljivo (javna redigovana verzija zavedena je 6. maja 2021, F00008/RED); F00008/A01, sudija za prethodni postupak, *Nalog za hapšenje g. Pjetera Šalje*, 12. jun 2020, strogo poverljivo i *ex parte* (javna redigovana verzija zavedena je 15. aprila 2021, F00008/A01/RED).

⁵ KSC-BC-2020-04, F00013, sekretar, *Obaveštenje o hapšenju u skladu s pravilom 55(4)*, 16. mart 2021, javno.

⁶ KSC-BC-2020-04, F00019, sekretar, *Obaveštenje o prijemu Pjetera Šalje u pritvorski objekat Specijalizovanih veća i uslovnoj dodeli branioca*, 15. april 2021, poverljivo, stav 2, s poverljivim priložima 1 i 2. Javna redigovana verzija zavedena je 26. aprila 2021, F00019/RED.

4. Dana 15. juna 2021, sudija za prethodni postupak odbio je zahtev za privremeno puštanje na slobodu koji je podnela odbrana g. Šalje (u daljem tekstu: odbrana i prva odluka o pritvoru).⁷ Panel Apelacionog suda potvrdio je 20. avgusta 2021. prvu odluku o pritvoru (u daljem tekstu: prva odluka Apelacionog suda).⁸
5. Dana 10. septembra 2021. i 10. novembra 2021, sudija za prethodni postupak preispitao je pritvor g. Šalje i naložio da se pritvor produži (u daljem tekstu: druga odluka o pritvoru i treća odluka o pritvoru).⁹
6. Dana 18. novembra, na zahtev g. Šalje, koji se odrekao prava da pritvor bude preispitan pre isteka roka od dva meseca, propisanog članom 41(10) Zakona i pravilom 57(2) Pravilnika,¹⁰ sudija za prethodni postupak je pomerio rok u kojem odbrana treba da dostavi izjašnjenje za potrebe sledećeg preispitivanje pritvora g. Šalje na 17. decembar 2021, a u slučaju da odluči da to ne učini, rok za podnošenje odgovora na izjašnjenje Specijalizovanog tužilaštva (u daljem tekstu: tužilaštvo) na 21. januar 2022. (u daljem tekstu: odluka od 18. novembra 2021).¹¹
7. Dana 16. decembra 2021, odbrana je, shodno nalogu sudije za prethodni postupak,¹² izjavila da, nakon što je uložila žalbu na treću odluku o pritvoru, neće

⁷ KSC-BC-2020-04, F00045, sudija za prethodni postupak, *Odluka po zahtevu Pjetera Šalje za privremeno puštanje na slobodu*, 15. jun 2021, poverljivo. Javna redigovana verzija zavedena je 23. juna 2021, F00045/RED.

⁸ KSC-BC-2020-04, IA001/F00005, Apelacioni sud, *Odluka po žalbi Pjetera Šalje na odluku o privremenom puštanju na slobodu*, 20. avgust 2021, poverljivo. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA001/F00005/RED.

⁹ KSC-BC-2020-04, F00075, sudija za prethodni postupak, *Odluka o preispitivanju pritvora Pjetera Šalje*, 10. septembar 2021, poverljivo (javna redigovana verzija zavedena je istog dana, F00075/RED); F00105, *Odluka o preispitivanju pritvora Pjetera Šalje*, 10. novembar 2021, poverljivo (javna redigovana verzija zavedena je istog dana, F00105/RED).

¹⁰ KSC-BC-2020-04, F00108, specijalizovani branilac, *Zahtev odbrane za izmenu roka za podnošenje izjašnjenja za potrebe preispitivanja pritvora g. Šalje*, 16. novembar 2021, javno, stav 3.

¹¹ KSC-BC-2020-04, F00110, sudija za prethodni postupak, *Odluka po zahtevu odbrane za izmenu roka za dostavljanje izjašnjenja za potrebe sledećeg preispitivanja pritvora g. Šalje*, 18. novembar 2021, javno, stav 9.

¹² KSC-BC-2020-04, F00121, sudija za prethodni postupak, *Nalog za dostavljanje izjašnjenja*, 14. decembar 2021, javno.

tražiti novo pomeranje roka,¹³ a da će izjašnjenje dostaviti u skladu s rokovima određenim u odluci od 18. novembra 2021, to jest da će odgovor na eventualno izjašnjenje tužilaštva podneti do 21. januara 2022.¹⁴

8. Dana 11. januara 2022, tužilaštvo je dostavilo izjašnjenje o preispitivanju pritvora g. Šalje (u daljem tekstu: izjašnjenje tužilaštva).¹⁵

9. Dana 21. januara 2022, odbrana je dostavila izjašnjenje (u daljem tekstu: izjašnjenje odbrane).¹⁶

II. IZNETA ARGUMENTACIJA

10. Tužilaštvo tvrdi da je produženje pritvora g. Šalje neophodno i srazmerno i traži od sudije za prethodni postupak da naloži da on ostane u pritvoru.¹⁷ Po mišljenju tužilaštva, nije došlo do bitnije promene okolnosti otkako je sudija za prethodni postupak doneo taj zaključak u trećoj odluci o pritvoru.¹⁸

11. Odbrana traži da sudija za prethodni postupak bez odlaganja naloži da se g. Šalja privremeno pusti na slobodu, uz određene uslove ili bezuslovno.¹⁹

¹³ KSC-BC-2020-04, IA003/F00001, specijalizovani branilac, *Žalba odbrane na odluku o preispitivanju pritvora Pjetera Šalje od 10. novembra 2021*, 22. novembar 2021, poverljivo (u daljem tekstu: žalba odbrane na treću odluku o pritvoru).

¹⁴ KSC-BC-2020-04, F00125, specijalizovani branilac, *Izjašnjenje shodno nalogu sudije za prethodni postupak od 14. decembra 2021*, 16. decembar 2021, javno, stav 2.

¹⁵ KSC-BC-2020-04, F00128, specijalizovani tužilac, *Izjašnjenje tužilaštva za potrebe trećeg preispitivanja pritvora*, 11. januar 2022, javno.

¹⁶ KSC-BC-2020-04, F00131, specijalizovani branilac, *Odgovor odbrane na izjašnjenje tužilaštva za potrebe trećeg preispitivanja pritvora*, 21. januar 2022, javno.

¹⁷ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 1, 8.

¹⁸ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 1-2.

¹⁹ Izjašnjenje odbrane, stavovi 8, 32.

III. MERODAVNO PRAVO

12. Član 41(6) Zakona predviđa da Specijalizovana veća određuju pritvor samo kada postoji osnovana sumnja da je lice izvršilo krivično delo iz nadležnosti Specijalizovanih veća, i kada postoje jasni osnovi da se smatra: (i) da postoji opasnost od bekstva, (ii) da će lice uništiti, sakriti, izmeniti ili krivotvoriti dokaze o krivičnom delu, ili konkretne okolnosti ukazuju na to da će ometati tok krivičnog postupka ili (iii) da će ponoviti krivično delo, dovršiti pokušano krivično delo ili počiniti krivično delo kojim preti.

13. Član 41(10) Zakona predviđa da sve do pravnosnažnosti presude ili do puštanja na slobodu, sudija za prethodni postupak ili postupajući panel, po isteku roka od dva (2) meseca od donošenja poslednjeg rešenja o pritvoru, razmatra da li još uvek postoje razlozi za pritvor i izdaje rešenje kojim se produžava ili ukida pritvor. To takođe proizlazi iz pravila 57(2) Pravilnika.

14. Član 41(12) Zakona predviđa da, pored mere pritvora, mogu biti naložene sledeće mere kako bi se obezbedilo prisustvo optuženog, sprečilo ponavljanje krivičnog dela ili obezbedilo uspešno vođenje krivičnog postupka: sudski poziv, hapšenje, puštanje na slobodu uz kauciju, kućni pritvor, obećanje da neće napustiti mesto boravka, zabrana približavanja određenim mestima ili licima, javljanje u stanicu policije ili drugo mesto i mere obaveznog pohađanja popravnih programa.

15. Prema pravilu 56(2) Pravilnika, panel se stara da pritvoreno lice ne boravi u pritvoru neopravdano dugo u periodu do početka suđenja, a u slučaju da dođe do nepotrebnog odlaganja koje prouzrokuje specijalizovani tužilac, panel, nakon što sasluša strane u postupku, može pustiti lice na slobodu pod uslovima koje smatra odgovarajućim.

IV. DISKUSIJA

A. RELEVANTNI KRITERIJUMI

16. Tužilaštvo tvrdi da se pri donošenju odluke shodno pravilu 57(2) Pravilnika nužno mora utvrditi da li je i do kakvih promena došlo od donošenja prethodne odluke o pritvoru.²⁰ Tužilaštvo nadalje navodi da sudija za prethodni postupak nije dužan da razmatra faktore o kojima je već odlučeno u inicijalnom rešenju o pritvoru.²¹

17. Odbrana odgovara da sudija za prethodni postupak treba istinski da preispituje pritvor pre suđenja i da zahteve tužilaštva za produženje pritvora ne bi trebalo da odobrava ako nisu izneti konkretni razlozi i nije pokazano da postoje relevantne opasnosti.²² Po mišljenju odbrane, prema normativnom okviru Specijalizovanih veća, nije neophodno da dođe do promene u okolnostima da bi se sproveda temeljna procena da li razlozi za pritvor i dalje postoje, te je pozivanje tužilaštva na pravilo 57(2) Pravilnika u tom pogledu i dalje neprimereno.²³ Na kraju, odbrana tvrdi da je očito pogrešno i krajnje nepravedno smatrati da se optuženi koji čeka suđenje može držati u pritvoru koliko god da traje suđenje, samo zbog toga što "nije došlo do promene" okolnosti.²⁴

18. Sudija za prethodni postupak podseća da je, prema članu 41(10) Zakona, dužan da razmotri da li još uvek postoje razlozi za pritvor, uključujući osnove navedene u članu 41(6) Zakona, odnosno da li (i) postoji osnovana sumnja da je lice izvršilo krivično delo ili dela i (ii) da li postoje jasni osnovi da se smatra da je prisutna bilo koja od opasnosti navedenih u članu 41(6)(b) Zakona.²⁵ Obaveza utvrđivanja da li okolnosti na osnovu kojih je određen pritvor i dalje postoje podrazumeva da nadležni panel

²⁰ Izjašnjenje tužilaštva, stav 3.

²¹ Izjašnjenje tužilaštva, stav 3.

²² Izjašnjenje odbrane, stavovi 4-6.

²³ Izjašnjenje odbrane, stav 10.

²⁴ Izjašnjenje odbrane, stav 5.

²⁵ KSC-BC-2020-07, IA002-F00005, Apelacioni sud, *Odluka po žalbi Nasima Haradinaja na odluku o preispitivanju pritvora* (u daljem tekstu: odluka po *Haradinajevoj žalbi*), 9. februar 2021, javno, stav 55.

mora *proprio motu* da oceni da li je i dalje uveren da je, u datom trenutku i s obzirom na konkretne okolnosti predmeta u vreme preispitivanja, pritvor optuženog i dalje opravdan.²⁶ Iako automatsko preispitivanje svaka dva meseca propisano pravilom 57(2) Pravilnika nije strogo ograničeno na utvrđivanje toga da li su se okolnosti promenile, takva promena može da bude od odlučujućeg značaja i treba je uzeti u obzir ukoliko ju je kao faktor iznela neka od strana u postupku ili je ustanovljena *proprio motu*.²⁷ Sudija za prethodni postupak nema obavezu da donosi zaključke o faktorima o kojima je već odlučeno u inicijalnom rešenju o pritvoru niti da se bavi argumentima koji su već izneti i razmotreni u ranijim odlukama.²⁸ Ključno je da se sudija za prethodni postupak uveri da, u trenutku donošenja odluke po zahtevu za preispitivanje, osnovi za dalji pritvor još uvek postoje.²⁹ Tužilaštvo je dužno da pokaže da je neophodno da optuženi ostane u pritvoru.³⁰ To znači da tužilaštvo mora da iznese precizne argumente i konkretne dokaze kako bi pokazalo da je dalji pritvor u trenutku preispitivanja neophodan.

B. OSNOVANA SUMNJA

19. Kad je reč o kriterijumu za produženje pritvora, član 41(6)(a) Zakona na samom početku propisuje postojanje osnovane sumnje da je pritvoreno lice izvršilo krivično delo iz nadležnosti Specijalizovanih veća. To je uslov *sine qua non* za valjanost odluke o produženju pritvora pritvorenom licu.³¹

²⁶ KSC-BC-2020-06, IA006-F00005, Apelacioni sud, *Odluka po žalbi Jakupa Krasnićija na odluku o preispitivanju pritvora* (u daljem tekstu: odluka po Krasnićijevoj žalbi), 1. oktobar 2021, poverljivo, stav 15. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA006/F00005/RED.

²⁷ Odluka po Krasnićijevoj žalbi, stav 16.

²⁸ Odluka po Haradinajevoj žalbi, stav 55; odluka po Krasnićijevoj žalbi, stav 17.

²⁹ Odluka po Haradinajevoj žalbi, stav 55.

³⁰ Prva odluka o pritvoru, stav 13 i napomene u fusnotama u fusnotama.

³¹ V. takođe ESLJP, *Merabishvili v. Georgia* [GC], no. 72508/13, Judgment, 28. novembar 2017, stav 222 i napomene u fusnotama.

20. Po mišljenju tužilaštva, iz razloga navedenih u odluci o potvrđivanju optužnice i trećoj odluci o pritvoru, i dalje postoji dobro utemeljena sumnja da je optuženi izvršio više krivičnih dela iz nadležnosti Specijalizovanih veća.³² Odbrana nije dostavila nikakvo izjašnjenje po tom pitanju.

21. Sudija za prethodni postupak podseća da je u odluci o potvrđivanju optužnice zaključeno da, prema članu 39(2) Zakona, postoji dobro utemeljena sumnja da je g. Šalja krivično odgovoran za više ratnih zločina (proizvoljno lišavanje slobode, surovo postupanje, mučenje i ubistvo) iz članova 14(1)(c) i 16(1)(a) Zakona.³³ Ti zaključci doneti su na osnovu standarda koji je viši od kriterijuma postojanja osnovane sumnje, neophodnog shodno članu 41(6)(a) Zakona.³⁴

22. Pošto nema novih informacija i nije došlo do promena koje bi uticale na ovu odluku, sudija za prethodni postupak smatra da je uslov iz člana 41(6)(a) Zakona i dalje ispunjen.

C. NEOPHODNOST PRITVORA

23. Nakon što je kriterijum iz člana 41(6)(a) Zakona ispunjen, osnovi koji bi opravdavali lišavanje nekog lica slobode moraju biti jasni, u smislu da moraju da budu detaljno navedeni.³⁵ Sudija za prethodni postupak nadalje podseća da, imajući u vidu postojeće dokaze, ti konkretni i jasni osnovi moraju ići u prilog "uverenju"³⁶ da postoji neki od rizika navedenih u tri podtačke člana 41(6)(b) Zakona, što označava prihvatanje mogućnosti, a ne neminovnosti, da se tako nešto dogodi u budućnosti.³⁷

³² Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 2, 4.

³³ Odluka o potvrđivanju optužnice, stav 140(a); v. takođe prvu odluku o pritvoru, stav 15; drugu odluku o pritvoru, stav 22; treću odluku o pritvoru, stav 19.

³⁴ Odluka o potvrđivanju optužnice, stav 35; v. takođe KSC-BC-2020-06, IA008-F00004, Apelacioni sud, *Odluka po žalbi Kadrija Veseljija na odluku o preispitivanju pritvora*, 1. oktobar 2021, poverljivo, stav 21. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA008/F00004/RED.

³⁵ Prva odluka o pritvoru, stav 16 i napomene u fusnotama.

³⁶ V. uvodnu odredbu člana 41(6)(b) Zakona.

³⁷ Prva odluka o pritvoru, stav 16 i napomene u fusnotama.

Drugim rečima, treba pokazati da je manje nego izvesno ali više nego tek moguće da će se neki od tih rizika i ostvariti.³⁸ Prilikom odlučivanja da li neko lice treba da bude pušteno na slobodu ili zadržano u pritvoru, sudija za prethodni postupak mora da razmotri alternativne mere za sprečavanje rizika iz člana 41(6)(b) Zakona.³⁹

24. Sudija za prethodni postupak najpre primećuje da je odbrana izjavila da u potpunosti ostaje pri svojim argumentima o pritvoru g. Šalje i ponovo ističe da nema valjanog osnova za njegovo držanje u pritvoru.⁴⁰ Kao što je već objašnjeno ranije u ovoj odluci, kao i u trećoj odluci o pritvoru, sudija za prethodni postupak nema obavezu da donosi zaključke o faktorima o kojima je već odlučeno u inicijalnom rešenju o pritvoru niti da se bavi argumentima koji su već izneti i razmotreni u ranijim odlukama.⁴¹ Stoga se sudija za prethodni postupak neće dalje baviti ovim argumentima, već će se u nastavku odluke baviti samo argumentima koji nisu ranije iznošeni i razmatrani.

1. Opasnost od bekstva

25. Tužilaštvo tvrdi da i dalje postoji opasnost od bekstva g. Šalje.⁴² Ono dodaje da je opasnost ostala ista ili se čak uvećala, pošto su nakon donošenja treće odluke o pritvoru u ovom postupku preduzeti dalji koraci u cilju otpočinjanja suđenja.⁴³

26. Odbrana odgovara da tužilaštvo iznosi nedovoljne i uopštene argumente da opasnosti iz člana 41(6)(b) Zakona postoje, da su ostale iste ili da su se potencijalno povećale otkako je doneta treća odluka o pritvoru, kao i da tužilaštvo ni ovog puta

³⁸ Prva odluka o pritvoru, stav 16 i napomene u fusnotama.

³⁹ KSC-CC-PR-2017-01, F00004, Specijalizovano veće Ustavnog suda, *Odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti Pravilnika o postupku i dokazima usvojenog na plenarnoj sednici 17. marta 2017*, 26. april 2017, javno, stav 114; v. takođe ESLJP, *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC], br. 23755/07, Judgment, 5. jul 2016. (u daljem tekstu: *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC]), stav 87 *in fine*; ESLJP, *Idalov v. Russia* [GC], br. 5826/03, Judgment, 22. maj 2012, stav 140 *in fine*.

⁴⁰ Izjašnjenje odbrane, stavovi 17, 22.

⁴¹ Treća odluka o pritvoru, stavovi 24, 28, 32.

⁴² Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 2, 5.

⁴³ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 2, 5.

nije potkrepilo tvrdnju o postojanju ijedne od tih opasnosti, na primer, tako što bi pokazalo da obelodanjivanje materijala vezanog za kažnjive radnje g. Šalje objektivno ukazuje na povećanje opasnosti.⁴⁴ Odbrana takođe tvrdi da bolja upućenost u dokaze sama po sebi ne dovodi do povećanja pretpostavljenih opasnosti, već da je istina upravo suprotno, s obzirom na obelodanjivanje očigledno oslobađajućeg materijala.⁴⁵

27. Pošto je razmotrio faktore i okolnosti iznete u prvoj, drugoj i trećoj odluci o pritvoru, sudija za prethodni postupak je i dalje uveren da su oni još uvek aktuelni. Konkretnije, sudija za prethodni postupak ima u vidu da g. Šalja: (i) zna da su optužbe protiv njega teške, svestan je da, u slučaju da bude osuđen, može da mu bude izrečena teška kazna i poznata mu je konačna osuđujuća presuda protiv dvojice učesnika u udruženom zločinačkom poduhvatu (u daljem tekstu: UZP) čiji je i on bio učesnik i (ii) poriče legitimnost Specijalizovanih veća.⁴⁶ Pored toga: (i) relativno mali broj učesnika u UZP-u i činjenica da su događaji na koje se odnose optužbe vrlo prepoznatljivi, čine većom mogućnost da se učesnici u UZP-u uzajamno pomažu, uključujući tako što će jedan drugom pomoći u bekstvu i (ii) na Kosovu još uvek vlada opšta i ustaljena klima ometanja krivičnih postupaka koji se vode protiv bivših pripadnika Oslobodilačke vojske Kosova (u daljem tekstu: OVK) i zastrašivanja svedoka.⁴⁷ Ti faktori i okolnosti i dalje potvrđuju da postoji umerena opasnost od bekstva g. Šalje. Međutim, sudija za prethodni postupak smatra da dalji napredak postupka nije uvećao opasnost od bekstva, pošto to nema uticaja na pomenute faktore i okolnosti. Odbrana iznosi uopšten argument da tužilaštvo nije potkrepilo svoju tvrdnju o postojanju te opasnosti, a prenebregava činjenicu da su ti faktori i okolnosti već bili potkrepljeni kad su donošene prethodne odluke i da je za potrebe ove odluke

⁴⁴ Izjašnjenje odbrane, stavovi 20-21.

⁴⁵ Izjašnjenje odbrane, stav 24.

⁴⁶ Prva odluka o pritvoru, stavovi 24-25; druga odluka o pritvoru, stav 28; treća odluka o pritvoru, stav 25.

⁴⁷ Prva odluka o pritvoru, stav 26; druga odluka o pritvoru, stav 28; treća odluka o pritvoru, stav 25.

bitno da su oni i dalje aktuelni i da potvrđuju postojanje umerene opasnosti od bekstva.

2. Opasnost od ometanja toka postupka pred Specijalizovanim većima

28. Tužilaštvo tvrdi da opasnost da će g. Šalja ometati postupak pred Specijalizovanim većima još uvek postoji.⁴⁸ Ono dodaje da je ta opasnost možda i veća s obzirom na napredak prethodnog postupka ostvaren nakon donošenja treće odluke o pritvoru.⁴⁹

29. Uz argumente iznete ranije u ovoj odluci u vezi s opasnošću od bekstva,⁵⁰ odbrana dodaje i da okolnost vezana za ključnog svedoka, [BRISANO], neizbežno umanjuje svaku pretpostavljenu opasnost.⁵¹

30. Treba podsetiti da [BRISANO].⁵² [BRISANO]. [BRISANO].⁵³ [BRISANO]. [BRISANO].

31. S tim u vezi, sudija za prethodni postupak takođe podseća da činjenica da su u ovom predmetu na snazi zaštitne mere ne menja zaključak da, s obzirom na okolnosti, postoji opasnost od ometanja postupka i da, uopštenije govoreći, potreba za takvim merama ukazuje na povišenu opasnost, budući da su događaji na koje se odnose optužbe vrlo prepoznatljivi.⁵⁴

32. Sudija za prethodni postupak dalje zaključuje da [BRISANO], napredak prethodnog postupka ostvaren nakon donošenja treće odluke o pritvoru, a naročito to što će tužilaštvo do 28. januara 2022. podneti pretpretresni podnesak, povećava

⁴⁸ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 2, 5.

⁴⁹ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 2, 5.

⁵⁰ V. stav 26 gore; izjašnjenje odbrane, stavovi 20-21, 24.

⁵¹ Izjašnjenje odbrane, stav 19 gde se upućuje na žalbu odbrane na treću odluku o pritvoru, stav 24.

⁵² Prva odluka o pritvoru, stavovi 32-35; odluka Apelacionog suda, stavovi 35-42; druga odluka o pritvoru, stav 32; treća odluka o pritvoru, stav 29.

⁵³ V. takođe prvu odluku Apelacionog suda, stav 36.

⁵⁴ Druga odluka o pritvoru, stav 31; treća odluka o pritvoru, stav 29.

opasnost od ometanja postupka, budući da će g. Šalja raspolagati s više pojedinosti o optužbama kojima se tereti i da će izvesne zaštitne mere biti ukinute. Tvrdnja odbrane da je deo materijala koji je tužilaštvo obelodanilo oslobađajuće prirode ne utiče na ovaj zaključak. Odbrana prenebregava činjenicu da se bolji uvid g. Šalje u tezu tužilaštva kao faktor mora oceniti imajući u vidu [BRISANO].

33. Pored toga, uopšteni argument odbrane da je nije potkrepljeno da postoji opasnost od ometanja postupka nije primeren, pošto odbrana prenebregava činjenicu da su faktori i okolnosti koji dokazuju postojanje te opasnosti ustanovljeni u prethodnim odlukama o pritvoru i potvrđeni po žalbi.⁵⁵ U tom pogledu, za potrebe ove odluke od ključnog je značaja to da opasnost da će g. Šalja ometati postupak i dalje postoji s obzirom na [BRISANO].

3. Opasnost od izvršenja novih krivičnih dela

34. Tužilaštvo tvrdi da i dalje postoji opasnost da će g. Šalja izvršiti nova krivična dela.⁵⁶ Ono dodaje da je ta opasnost možda i veća s obzirom na napredak prethodnog postupka ostvaren nakon donošenja treće odluke o pritvoru.⁵⁷ Argumenti odbrane izloženi su u ranije u ovoj odluci, u okviru rasprave o opasnosti od bekstva i ometanja postupka.⁵⁸

35. U prvoj, drugoj i trećoj odluci o pritvoru zaključeno je da postoji opasnost da će g. Šalja izvršiti nova krivična dela pošto je [BRISANO].⁵⁹ Sudija za prethodni postupak ima na umu da opasnost od ometanja postupka ne podrazumeva automatski opasnost od vršenja novih krivičnih dela, ali još jednom naglašava da su faktori koji su u ovom predmetu potkrepljivali postojanje opasnosti od ometanja postupka relevantni i za

⁵⁵ V. naročito prvu odluku o pritvoru, stavovi 32-35; prvu odluku Apelacionog suda, stavovi 34-42.

⁵⁶ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 2, 5.

⁵⁷ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 2, 5.

⁵⁸ V. stavove 26 i 29 gore; izjašnjenje odbrane, stavovi 19-21, 24.

⁵⁹ Prva odluka o pritvoru, stav 39; druga odluka o pritvoru, stav 36; treća odluka o pritvoru, stav 33.

procenu opasnosti od izvršenja novih krivičnih dela.⁶⁰ Po mišljenju sudije za prethodni postupak, opasnost da će g. Šalja izvršiti nova krivična dela i dalje postoji, s obzirom da [BRISANO]. Uz to, kao i kad je reč o opasnosti od ometanja postupka, sudija za prethodni postupak smatra da postoji povećana opasnost da će g. Šalja izvršiti nova krivična dela s obzirom na napredak prethodnog postupka ostvaren nakon donošenja treće odluke o pritvoru, a naročito zbog toga što će tužilaštvo uskoro podneti pretpretresni podnesak. Na kraju, argument odbrane da nisu izneti dokazi za opasnost da će g. Šalja izvršiti nova krivična dela mora se odbaciti iz istih razloga kao i njen argument u vezi s opasnošću od ometanja postupka.⁶¹

4. Zaključak

36. Sudija za prethodni postupak zaključuje da još uvek postoji opasnost da će g. Šalja pobeći, ometati tok postupka pred Specijalizovanim većima ili izvršiti nova krivična dela protiv lica koja se smatraju protivnicima OVK, uključujući svedoke koji su tužilaštvu pružili ili bi mogli da pruže dokaze, odnosno koji treba da svedoče pred Specijalizovanim većima. Sudija za prethodni postupak će dalje u tekstu oceniti da li se te opasnosti mogu na odgovarajući način otkloniti uvođenjem uslova vezanih za privremeno puštanje g. Šalje na slobodu.

D. USLOVNO PUŠTANJE NA SLOBODU

37. Tužilaštvo tvrdi da je sudija za prethodni postupak već zaključio da bi se predloženim uslovima nedovoljno umanjile opasnosti iz člana 41(6)(b) Zakona.⁶² Ono dodaje da se te opasnosti mogu efikasno umanjiti samo daljim produženjem pritvora

⁶⁰ Prva odluka o pritvoru, stav 39; druga odluka o pritvoru, stav 36; treća odluka o pritvoru, stav 33.

⁶¹ V. stavove 30-33 gore.

⁶² Izjašnjenje tužilaštva, stav 2.

optuženog i da nijedno uverenje koje bi optuženi ponudio nije dovoljno da bi se otklonile konkretne opasnosti do kojih bi dovelo privremeno puštanje na slobodu.⁶³

38. Odbrana navodi da tužilaštvo prenebregava zaključak sudije za prethodni postupak iz prve odluke o pritvoru da se umerena opasnost od bekstva može umanjiti uvođenjem odgovarajućih uslova.⁶⁴ Odbrana poziva sudiju za prethodni postupak da oceni predložene uslove u vezi sa trećom odlukom o pritvoru, konkretno, efikasni nadzor komunikacije g. Šalje, uključujući komunikaciju na albanskom (u daljem tekstu: predloženi uslovi).⁶⁵ Odbrana takođe predlaže da se g. Šalja stavi u kućni pritvor u svom stanu u Belgiji, uz izvestan broj uslova.⁶⁶ I na kraju, odbrana traži od sudije za prethodni postupak da, u skladu sa članom 39(13) Zakona, izda nalog za veštačenje o nadzoru komunikacije uopšte i mogućnostima za takav daljinski nadzor u Belgiji, uključujući, po potrebi, izjašnjenja o mogućnostima za nadzor komunikacije na albanskom jeziku.⁶⁷ Odbrana dodaje da ona za takvo veštačenje zavisi od naloga sudije za prethodni postupak, pošto ona sama, zbog ograničenih sredstava, ne može da pokrije takve troškove.⁶⁸

39. Što se tiče opasnosti od bekstva, sudija za prethodni postupak je prethodno zaključio da tu opasnost dovoljno umanjuju predloženi uslovi na koje se odnosila prva odluka o pritvoru, tačnije, spremnost g. Šalje da pristane na svakodnevne provere ovlašćenih predstavnika belgijskih vlasti, da preda putne isprave i pristane na striktan nadzor od strane belgijskih vlasti.⁶⁹ Imajući u vidu da uopštene tvrdnje tužilaštva o ovom pitanju nisu potkrepljene i pošto nema novih informacija i nije došlo do promena koje bi uticale na ovu odluku, sudija za prethodni postupak smatra da su pomenuti uslovi još uvek dovoljni da umanje opasnost od bekstva g. Šalje.

⁶³ Izjašnjenje tužilaštva, stav 6.

⁶⁴ Izjašnjenje odbrane, stav 21.

⁶⁵ Izjašnjenje odbrane, stavovi 7, 9, 28, 31, 32.

⁶⁶ Izjašnjenje odbrane, stavovi 6, 9, 28, 31, 32.

⁶⁷ Izjašnjenje odbrane, stavovi 9, 29.

⁶⁸ Izjašnjenje odbrane, stav 29.

⁶⁹ Prva odluka o pritvoru, stav 45; druga odluka o pritvoru, stav 40; treća odluka o pritvoru, stav 37.

40. Sudija za prethodni postupak primećuje da je odbrana već iznosila argumente o predloženim uslovima i mogućnosti kućnog pritvora s dodatnim uslovima⁷⁰ i da su oni već razmotreni u prvoj, drugoj i trećoj odluci o pritvoru.⁷¹ Iako argumente koji su ranije iznošeni nije potrebno dalje razmatrati,⁷² sudija za prethodni postupak, u svakom slučaju, podseća: (i) da predloženi uslovi ne otklanjaju mogućnost da g. Šalja upotrebi uređaje za komunikaciju drugih lica ili da od drugih lica zatraži da te svoje uređaje upotrebe u tu svrhu, kao i da se oni ne mogu dovoljno dobro sprovesti da nadzor nad komunikacijom g. Šalje bude delotvoran u pogledu opasnosti iz člana 41(6)(b)(ii)-(iii) Zakona i (ii) mogućnost kućnog pritvora s dodatnim uslovima neće sprečiti g. Šalju da bez nadzora razgovara s odobrenim posetiocima.⁷³ Valja podsetiti i da je već zaključeno da dodatni uslovi, na primer, da belgijske vlasti nadziru posete, ne bi u dovoljnoj meri umanjili opasnost zbog mogućnosti korišćenja šifrovanog ili tajnog jezika koji lica koja nisu upoznata s postupcima Specijalizovanih veća ne bi mogla lako da prepoznaju i onemoguće, dok bi u kontrolisanom okruženju pritvorskog objekta Specijalizovanih veća ipak postojao izvestan stepen takvog nadzora, kojim bi mogla da se kontroliše i komunikacija na maternjem jeziku g. Šalje.⁷⁴ Pošto Belgija nije dostavila nikakve garancije i budući da je zaključio da predloženi uslovi, kućni pritvor i dodatni uslovi nisu dovoljni, sudija za prethodni postupak smatra da nema osnova da od Belgije traži dodatne informacije.⁷⁵

⁷⁰ V. npr. KSC-BC-2020-04, F00099, specijalizovani branilac, *Odgovor odbrane na izjašnjenje tužilaštva za potrebe drugog preispitivanja pritvora*, 1. novembar 2021, javno (u daljem tekstu: izjašnjenje odbrane od 1. novembra 2021), stav 37.

⁷¹ Prva odluka o pritvoru, stavovi 46-48; odluka Apelacionog suda, stavovi 53-58, 61; druga odluka o pritvoru, stavovi 41-42; treća odluka o pritvoru, stav 38.

⁷² Odluka po Haradinajevoj žalbi, stav 55; odluka po Krasnićijevoj žalbi, stav 17.

⁷³ Prva odluka o pritvoru, stavovi 46-48; odluka Apelacionog suda, stavovi 53-58; druga odluka o pritvoru, stavovi 41-42; treća odluka o pritvoru, stav 38.

⁷⁴ Druga odluka o pritvoru, stav 42; treća odluka o pritvoru, stav 38; KSC-BC-2020-06, IA010-F00008, Apelacioni sud, *Odluka po žalbi Hašima Tačija na odluku o preispitivanju pritvora* (u daljem tekstu: odluka po Tačijevoj žalbi), 27. oktobar 2021, poverljivo, stav 68. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA010-F00008/RED.

⁷⁵ Treća odluka o pritvoru, stav 38; v. takođe odluku po Tačijevoj žalbi, stavovi 64, 67.

41. Pored toga, iako zahtev odbrane da se naloži veštačenje nije potrebno razmatrati, budući da je bio iznet⁷⁶ i razmotren⁷⁷ u ranijim prilikama,⁷⁸ sudija za prethodni postupak podseća da komunikacija g. Šalje putem drugih uređaja nije isključivi razlog iz kog je zaključeno da predloženi uslovi, kućni pritvor i dodatni uslovi nisu dovoljna mera, te takvo veštačenje u ovom slučaju nije potrebno.⁷⁹

42. Sudija za prethodni postupak stoga i dalje smatra da se samo preko sistema za nadzor komunikacija koji se koristi u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća komunikacija g. Šalje može ograničiti tako da pomenuta opasnost bude dovoljno umanjena. Shodno tome, sudija za prethodni postupak smatra da predloženi uslovi, kućni pritvor i bilo kakvi dodatni uslovi koje bi uveo ne bi bili dovoljni da se umanju opasnost da će g. Šalja ometati tok postupka pred Specijalizovanim većima ili izvršiti nova krivična dela.

E. SRAZMERNOST PRITVORA

43. Tužilaštvo tvrdi da je dalji pritvor optuženog srazmeran.⁸⁰ Ono objašnjava da se g. Šalja po četiri tačke optužnice tereti za ratne zločine i da mu, ukoliko bude proglašen krivim, može biti izrečena dugotrajna kazna zatvora, kao i da je sudija za prethodni postupak zaključio da opasnosti iz člana 41(6)(b)(ii) i(iii) Zakona ne mogu biti umanjene uvođenjem nikakvih uslova.⁸¹ Pored toga, kako tvrdi tužilaštvo, proceduralnim radnjama u okviru prethodnog postupka u ovom predmetu već se nazire kraj i predmet će u doglednoj budućnosti biti prosleđen na suđenje, pošto je tužilaštvo obelodanilo sav materijal koji je odbrana zatražila shodno pravilu 102(3)

⁷⁶ Izjašnjenje odbrane od 1. novembra 2021., stav 34.

⁷⁷ Druga odluka o pritvoru, stav 43; treća odluka o pritvoru, stav 39.

⁷⁸ Odluka po Haradinajevoj žalbi, stav 55; odluka po Krasnićijevoj žalbi, stav 17.

⁷⁹ Druga odluka o pritvoru, stav 43; treća odluka o pritvoru, stav 39.

⁸⁰ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 1, 2, 7.

⁸¹ Izjašnjenje tužilaštva, stav 7.

Pravilnika i preduzelo dalje korake kako bi pribavilo saglasnost davaoca informacija shodno pravilu 107 Pravilnika.⁸²

44. Odbrana odgovara da je pritvor g. Šalje nesrazmeran.⁸³ Ona tvrdi da, imajući u vidu dugotrajan pritvor g. Šalje i obim ovog predmeta, sudija za prethodni postupak ne bi trebalo paušalno da poredi trajanje pritvora pre suđenja u ovom predmetu s trajanjem pritvora u predmetima pred drugim međunarodnim sudovima.⁸⁴ Odbrana dalje tvrdi da se g. Šalja, koji ima pravo na pretpostavku nevinosti, već više od 300 dana nalazi u pritvoru i da mu suđenje realno neće početi pre proleća ove godine.⁸⁵ Odbrana dodaje da bi sudija za prethodni postupak trebalo da uzme u obzir činjenicu da što g. Šalja duže boravi u pritvoru, to je veća obaveza tužilaštva da dokaže da je dalji pritvor opravdan.⁸⁶ Po njenom mišljenju, vreme koje protekne predstavlja promenu u okolnostima.⁸⁷ Odbrana dodaje da nije tačna tvrdnja tužilaštva da je obelodanjen sav materijal shodno pravilu 102(3) Pravilnika.⁸⁸ Prema tvrdnji odbrane, pritvor je dodatno otežalo uvođenje zdravstvenih mera usled pandemije, kao i narušen privatni i porodični život g. Šalje usled činjenice da su članovi porodice mogli da ga posete samo nekoliko puta i da je veliko pitanje kada će ga ponovo posetiti, s obzirom da finansijski zavise od njega.⁸⁹ Uz to, tvrdi odbrana, g. Šalja je uznemiren i anksiozan, najvećim delom zbog toga što je u pritvoru vrlo ograničen u finansijskom smislu i ne može da zaradi za život.⁹⁰

45. Sudija za prethodni postupak najpre podseća na važnost načela srazmernosti u odlučivanju o opravdanosti pritvora pre suđenja, kao i na činjenicu da s vremenom koje neko lice provede u pritvoru raste i obaveza tužilaštva da dokaže da je dalji

⁸² Izjašnjenje tužilaštva, stav 7.

⁸³ Izjašnjenje odbrane, stavovi 7, 22, 25.

⁸⁴ Izjašnjenje odbrane, stavovi 3-4.

⁸⁵ Izjašnjenje odbrane, stavovi 3, 26.

⁸⁶ Izjašnjenje odbrane, stav 6.

⁸⁷ Izjašnjenje odbrane, stav 19.

⁸⁸ Izjašnjenje odbrane, stav 23.

⁸⁹ Izjašnjenje odbrane, stavovi 6, 7, 26.

⁹⁰ Izjašnjenje odbrane, stav 27.

prитvor opravdan.⁹¹ Vreme provedeno u pritvoru pre suđenja je faktor koji se mora razmotriti zajedno sa stepenom opasnosti iz člana 41(6)(b) Zakona, da bi se utvrdilo da li, kada se svi faktori uzmu u obzir, dalji pritvor „prestaje da bude opravdan“, a lice mora da bude pušteno na slobodu.⁹² Međutim, sudija za prethodni postupak napominje da se opravdanost perioda provedenog u pritvoru pre suđenja ne može ocenjivati apstraktno. Opravdanost daljeg pritvora optuženog lica mora se oceniti na osnovu činjenica i osobenosti datog predmeta.⁹³

46. Sudija za prethodni postupak podseća: (i) da je g. Šalja bio u pritvoru u Belgiji od 16. marta 2021. i potom u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća od 15. aprila 2021, (ii) da se po četiri tačke optužnice tereti za ratne zločine izvršene u Albaniji tokom perioda od nekoliko nedelja, (iii) da mu, ukoliko bude proglašen krivim, može biti izrečena dugotrajna kazna zatvora, (iv) da se opasnosti iz člana 41(6)(b)(ii) i (iii) Zakona ne mogu ublažiti određivanjem predloženih uslova, kućnog pritvora, odnosno dodatnih uslova, (v) da su svi potrebni proceduralni koraci u fazi prethodnog postupka u ovom predmetu preduzeti, da su u toku ili će biti preduzeti, kako bi se predmet u doglednoj budućnosti prosledio na suđenje – preciznije, tužilaštvo je, uz izuzetak manjeg broja dokumenata, skoro okončalo obelodanjivanje prema pravilu 102(1)(b) Pravilnika,⁹⁴ postignut je dalji napredak u postupku obelodanjivanja shodno pravilima 102(3), 103 i 107 Pravilnika (na primer, tužilaštvo nije osporilo bitnost materijala koji je odbrana tražila shodno pravilu 102(3) Pravilnika,⁹⁵ najavilo je da će tokom narednih nedelja, a najkasnije do sledeće statusne konferencije pretražiti sav preostali materijal i u njemu identifikovati oslobađajuće

⁹¹ KSC-BC-2020-07, IA001/F00005, panel Apelacionog suda, *Odluka po žalbi Hisnija Gucatija o pitanjima u vezi sa hapšenjem i pritvorom*, 9. decembar 2020, javno, stavovi 72-73.

⁹² V. takođe KSC-BC-2020-06, IA002/F00005, panel Apelacionog suda, *Odluka po žalbi Jakupa Krasnićija na odluku o privremenom puštanju na slobodu*, 30. april 2021, poverljivo, stav 69. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA002/F00005/RED.

⁹³ *Buzadji v. the Republic of Moldova [GC]*, stav 90.

⁹⁴ KSC-BC-2020-04, transkript, 14. januar 2022, poverljivo, str. 139-140, str. 142.

⁹⁵ KSC-BC-2020-04, F00127, specijalizovani tužilac, *Izjašnjenje tužilaštva za potrebe pete statusne konferencije*, 11. januar 2022, stav 2; transkript, 14. januar 2022, poverljivo, str. 144, 145.

dokaze, shodno pravilu 103 Pravilnika⁹⁶ i [BRISANO]⁹⁷, a pretpretresni podnesak tužilaštva, kao i tabela shodno pravilu 109(c) Pravilnika biće uskoro dostavljeni, tačnije do 28. januara 2022, odnosno 11. februara 2022;⁹⁸ i (vi) relevantni rokovi – od kojih su neki iz opravdanih razloga produženi, u nekim slučajevima na zahtev odbrane⁹⁹ – su ili ispoštovani ili će biti ispoštovani, a eventualni novi zahtevi za produženje rokova biće razmotreni u skladu s merodavnim pravnim kriterijumima. Pored toga, shodno članu 41(10) Zakona i pravilu 57(2) Pravilnika, preispitivanje pritvora g. Šalje vršiće se svaka dva meseca ili čim dođe do promene okolnosti.

47. Što se tiče tvrdnje odbrane da sudija za prethodni postupak ne bi trebalo paušalno da poredi trajanje pritvora pre suđenja u ovom predmetu s trajanjem pritvora u predmetima pred drugim međunarodnim sudovima, sudija za prethodni postupak podseća da se preispitivanje pritvora g. Šalje, uključujući ocenu srazmernosti, vrši isključivo na osnovu gore izloženih pravnih parametara koje primenjuju Specijalizovana veća.¹⁰⁰ Sudija za prethodni postupak takođe podseća da prilikom prethodnih preispitivanja pritvora g. Šalje nisu vršena nikakva paušalna poređenja.¹⁰¹ Pored toga, kad je reč o argumentu odbrane da se vreme koje protekne može smatrati promenom u okolnostima, sudija za prethodni postupak je posvetio dužnu pažnju činjenici da je g. Šalja nakon treće odluke o pritvoru i dalje u pritvoru i da je tim veća obaveza tužilaštva da dokaže da je dalji pritvor opravdan. Međutim, kad se trajanje pritvora razmotri naspram ostalih faktora, posebno težine optužbi protiv g. Šalje, nemogućnosti da se umanje opasnosti iz člana 41(6)(b)(ii) i (iii) Zakona

⁹⁶ KSC-BC-2020-04, transkript, 14. januar 2022, poverljivo, str. 150, 158.

⁹⁷ [BRISANO].

⁹⁸ KSC-BC-2020-04, transkript, 23. septembar 2021, javno, str. 92; transkript, 14. januar 2022, poverljivo, str. 183.

⁹⁹ V. npr. KSC-BC-2020-04, F00074, specijalizovani branilac, *Zahtev odbrane za produženje roka za podnošenje zahteva shodno pravilu 102(2) [sic]*, 9. septembar 2021, javno; F00076, specijalizovani tužilac, *Odgovor tužilaštva na podnesak KSC-BC-2020-04/F00074 i povezani zahtev za izmenu rokova*, 10. septembar 2021, javno; transkript, 23. septembar 2021, javno, str. 92, redovi 10-20; F00086, specijalizovani branilac, *Zahtev odbrane za izmenu roka za podnošenje zahteva shodno pravilu 102(2) [sic]*, 13. oktobar 2021, javno.

¹⁰⁰ V. stav 18 gore.

¹⁰¹ V. npr. treću odluku o pritvoru, stav 16.

i napredovanja postupka, vreme koje je proteklo ne čini pritvor g. Šalje nesrazmernim. Uz to, suprotno tvrdnji odbrane, činjenica da nije obelodanjen sav materijal shodno pravilu 102(3) Pravidnika nije dovoljna da bi se pritvor g. Šalje smatrao nesrazmernim pošto je, kao što je potvrdila i odbrana, ostvaren napredak u obelodanjivanju takvog materijala a, osim toga, [BRISANO].¹⁰²

48. Što se tiče argumenta odbrane u vezi s pravom g. Šalje na pretpostavku nevinosti, sudija za prethodni postupak konstatuje da je pritvor g. Šalje naložen u skladu sa Zakonom i Pravidnikom i da ne utiče na njegovo pravo na pretpostavku nevinosti. Što se pak tiče argumenata odbrane vezane za pravo g. Šalje na privatni i porodični život, kao što je već konstatovano, redovne posete porodice nisu bile moguće¹⁰³ usled srazmerne i privremene mere koja je bila neophodna usled epidemiološke situacije, i ta mera je u međuvremenu ukinuta.¹⁰⁴ Štaviše, Sekretarijat je redovno obavestavao odbranu o aktuelnim merama,¹⁰⁵ što je odbrana potvrdila.¹⁰⁶ U svakom slučaju, učestalost porodičnih poseta nije stvar Specijalizovanih veća, a treba istaći i da g. Šalja ima mogućnost da na drugi način održava kontakt sa članovima svoje porodice. Na kraju, sudija za prethodni postupak smatra da argumentu o uznemirenosti i anksioznosti g. Šalje zbog ograničenja na finansijskom planu treba pridati veoma ograničen značaj i da on ne utiče na ocenu srazmernosti s obzirom na težinu optužbi protiv g. Šalje i dalje postojanje pomenutih opasnosti iz člana 41(6)(b)(ii)-(iii) Zakona.

49. Na osnovu navedenog, sudija za prethodni postupak zaključuje da g. Šalja nije u pritvoru proveo nesrazmerno dug period. Pored toga, pošto početak suđenja još nije

¹⁰² KSC-BC-2020-04, F00090, sudija za prethodni postupak, *Odluka po zahtevu odbrane za izmenu roka za podnošenje zahteva shodno pravilu 102(3)*, 19. oktobar 2021, javno, stavovi 16, 18(b).

¹⁰³ Druga odluka o pritvoru, stav 48; treća odluka o pritvoru, stav 45.

¹⁰⁴ KSC-BC-2020-04, transkript, 14. januar 2022, poverljivo, str. 181.

¹⁰⁵ V. npr. KSC-BC-2020-04, transkript, 23.septembar 2021, javno, str. 96-97; transkript, 14. januar 2022, poverljivo, str. 181-182.

¹⁰⁶ V. npr. KSC-BC-2020-04, transkript, 21. jun 2021, javno, str. 64.

dogovoren,¹⁰⁷ svaka diskusija o očekivanom ukupnom trajanju pritvora pre suđenja i dalje je preuranjena i spekulativna.¹⁰⁸

V. DISPOZITIV

50. Iz navedenih razloga, sudija za prethodni postupak:

- (a) **NALAŽE** produženje pritvora g. Šalje;
- (b) **NALAŽE** odbrani da, ukoliko želi, podnese izjašnjenje za sledeće preispitivanje pritvora g. Šalje do **srede, 2. marta 2022**, na koje odgovore i replike treba podneti u skladu s rokovima navedenim u pravilu 76 Pravilnika i
- (c) **NALAŽE** tužilaštvu da, ukoliko g. Šalja odluči da ne podnese izjašnjenje do navedenog roka, svoje izjašnjenje za sledeće preispitivanje pritvora g. Šalje podnese do **četvrtka, 10. marta 2022**, a g. Šalji da svoj odgovor na izjašnjenje tužilaštva podnese, ukoliko želi, do **petka, 18. marta 2022**.

/potpis na originalu/

Sudija Nikola Giju,
sudija za prethodni postupak

U petak, 28. januara 2022.

U Hagu, Holandija

¹⁰⁷ Izjašnjenje odbrane, stav 3.

¹⁰⁸ V. takođe odluku po Krasnićijevoj žalbi, stav 43; odluku po Tačijevoj žalbi, stav 51.